

ปัญหาการบังคับใช้มาตรการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บริเวณรอบสถานศึกษา

The Problems of Liquor Selling Measure Enforcement around the Educational Institutes

อัครเดช มณีภาค¹

Akaradach Maneepak¹

บทคัดย่อ

ปัจจุบันการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษาได้มีกฎหมายออกมาใช้แล้ว ในรูปแบบของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็นกาจำหน่าย การบริโภค การให้บริการ ในบริเวณสถานที่ที่ห้ามไว้แต่ก็พบกับสภาพปัญหาเกิดจากการที่มีสถานบันเทิงและร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นจำนวนมากใกล้รั้วสถานศึกษาได้เติบโตอย่างรวดเร็วและกระจายพื้นที่กิจการเข้าสู่กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เนื่องจากการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 นั้นไม่มีความชัดเจน และขาดมาตรการบังคับที่จะทำให้เกิดผลตามกฎหมายอย่างเพียงพอ ไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่การรับรู้กฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคม และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ครอบคลุมและมีความชัดเจน เพื่อให้ประชาชน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ทราบเนื้อหารายละเอียดที่สำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตลอดจนจนการดำเนินคดีอย่างเข้มงวดจนสามารถควบคุมบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้จริง

คำสำคัญ: แอลกอฮอล์ การจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานศึกษา

Abstract

Now the law on saloon selling near the educational institutes becomes effective in form of an act of legislation dealing with alcohol control B.E. 2551 which is one of measures to control alcohol including selling, consuming, and servicing. But experience the problems occurred because many places of amusement and saloon bars near the educational institutes crept up on and extended area service rapidly to the target group especially the students all

¹ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

over the nation. As the act is not clearly effective in form of law perception and lacks the appropriate measure to follow the law. It, therefore, should be solved and adapted obviously so that the people, traders, and accessories know the key details of the act including the strict prosecution effective according to the act.

Keyword: Liquor, Sales of alcoholic beverages, Education Institutes

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อปัญหาต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาของผู้ดื่ม ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงตัวผู้บริโภคเท่านั้น ยังรวมไปถึงครอบครัว บุคคลรอบข้าง ชุมชน สังคม และประเทศ ล้วนมีส่วนแบกรับภาระจากผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลควรคำนึงถึงความสำคัญที่จะเข้ามาดูแลถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การดื่มสุราในวัยรุ่น เนื่องจากสภาพปัญหา ในปัจจุบันนี้เกิดจากการที่มีสถานบันเทิงและร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นจำนวนมากใกล้รั้วสถานศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวเติบโตอย่างรวดเร็ว และได้กระจายพื้นที่กิจการเข้าสู่กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในเมืองใหญ่ โดยเปิดและขยายกิจการรายรอบสถานศึกษาทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก กำลังกลายเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ อีกทั้งยังมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ชัดว่ามีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ล้อมรอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เฉลี่ย 57 ร้าน ต่อตารางกิโลเมตร โดยในรัศมี 500 เมตร มหาวิทยาลัยที่มีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 407 ร้าน รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มี 164 ร้าน ส่วนหอพักที่มีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

46 ร้าน (ภัทรกร พลพนาธรรม, 2552:3) นั่นเป็นสิ่งที่บอกได้ว่าในสังคมปัจจุบันเริ่มที่จะเลื่อมโทรมไปทุกวัน และเป็นกรมอมเมาเยาวชนซึ่งเป็นการกำลังหลักของชาติในอนาคตเป็นอย่างมาก และการที่นักศึกษามีเวลาว่างมากจะใช้เวลามั่วสุมไปกับสุรา ดังรายงานการวิจัยของ โกเมนทร์ บุญเจือ ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เวลาว่างและกิจกรรมที่ต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาว่าง เพื่อการพบปะพูดคุย ฟังเพลง และชมโทรทัศน์ ใช้เวลาว่างเพื่อการทำกิจกรรมทางวิชาการ และการดูแลสุขภาพ น้อยมาก การใช้เวลาว่างพบปะพูดคุยกันเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าพบนักศึกษาไปสู่การใช้เวลามั่วสุมกับการดื่มสุรา (โกเมน บุญเจือ, 2553: 17)

แม้ว่าประเทศไทยจะมีสถิติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวประชากรสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก แต่ในปัจจุบันได้มีการออกกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขึ้นมาทั้งในส่วนผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค รวมไปถึงเรื่องของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะต้องนำกฎหมายไปปฏิบัติให้บังเกิดเป็นผลสำเร็จ นั่นก็คือ “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551” มาบังคับใช้ ภายใต้เหตุผลสำคัญที่ว่า “โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ และอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคม และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่างๆ

ในการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหา และผลกระทบทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ ช่วยเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

ปัจจุบันการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณรอบสถานศึกษา ได้มีกฎหมายออกมาใช้แล้ว ในรูปแบบของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็นกรจำหน่าย การบริโภค การให้บริการในบริเวณสถานที่ ที่ห้ามไว้ ซึ่งประเทศไทยได้มีการควบคุมการบริการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ไว้ในเบื้องต้น เช่น การประกาศเวลาการจำหน่ายเครื่องตี๋มประเภทแอลกอฮอล์ไว้ในหน้าร้านค้าต่างๆ ซึ่งการควบคุมได้ระบุไว้ชัดในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับในเรื่องของการห้ามขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่กำหนดเพียงแต่การบังคับใช้ไม่ได้ทำกันอย่างจริงจัง ซึ่งก็ถือว่าเป็นปัญหาเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการบังคับใช้กฎหมายกันอย่างจริงจัง เนื่องจากการตี๋มสุราหรือเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ มีผลกระทบในด้านลบมากกว่าด้านบวก ดังนั้น จึงได้จัดทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาก็เป็นแนวทางในการออกกฎหมายควบคุมกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา

2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทาง แก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา

4. ผลกระทบ/ผลเสียที่ได้รับจากการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีของเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ ประกอบกับศึกษาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษาที่มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการมั่วสุ่มหรือถูกมอมเมาจากร้านขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ และผลกระทบของปัญหาอันเกิดจากการควบคุมการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551 รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์และศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการควบคุมการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พุทธศักราช 2551

แนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับแอลกอฮอล์

ความหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ได้ให้ความหมายคำว่า เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ไว้ ตามมาตรา 3 “เครื่องตี๋มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุ

ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยานั้น

ดังนั้น จากบทนิยามสุราจึงมีความหมายถึงสุราตามเข้าใจของวิญญูชน ซึ่งเข้าใจชัดเจนว่าเป็นสุรา เช่น สุราขาว สุราผสมเชียงซุน แม่โขง หงส์ทอง วิสกี้ บรั่นดี รวมทั้งสุราเถื่อนที่ชาวบ้านต้มกลั่นเอง (วิบูลย์ บุญยศิริโรตม์, 2541: 272)

ข้อเสียของสุรา

1. เป็นสิ่งเสพติด เพราะถ้าดื่มเข้าไปมากๆ ร่างกายจะไม่สามารถสลายกากของแอลกอฮอล์ให้หมดสิ้นได้ (กากของแอลกอฮอล์คือ เอแซทอัลดีไฮด์)

2. เป็นพิษต่อกระเพาะอาหารและลำไส้ เนื่องจากการระคายเคืองที่แอลกอฮอล์ มีต่อเยื่อของกระเพาะอาหารและลำไส้ อยู่บ่อยๆ เป็นเวลานานๆ จะทำให้เกิดแผลในกระเพาะและลำไส้ได้ง่าย

3. พิษจากแรงดันเลือดสูง เนื่องจากการที่หัวใจบีบตัวแรง และการไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น ถ้าความดันโลหิตสูงขึ้นมากหรือผู้สูงอายุที่มีความเสื่อมของผนังหลอดเลือดก็จะเป็นเหตุให้หลอดเลือดแตกได้ง่าย เช่น หลอดเลือดในสมอง ลำไ้ นัยน์ตา

4. โรคพิษสุราเรื้อรัง ตับและไตพิการได้

5. ดื่มสุรามากทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ หมดความควบคุมตนเอง เสียบุคลิกภาพ ขาดความรับผิดชอบตนเอง

6. อาจทำให้เกิดหนี้สินได้

แนวคิดการควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

การบริโภคสุรา การจำหน่ายและการนำเข้าสุราจากต่างประเทศเริ่มมีปริมาณ มากขึ้น แนวคิดในการกำหนดนโยบายในการจัดเก็บรายได้ ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆ จึงเกิดขึ้นการออก

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ถือเป็นบทบาทสำคัญที่รัฐเข้ามาดำเนินการตามแนวนโยบายเพื่อแสวงหารายได้เข้ารัฐในด้านธุรกิจเกี่ยวข้องกับสุรา โดยมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่เกี่ยวกับการทำสุรา การนำเข้าสุรามาในราชอาณาจักร การใช้และการขนส่งสุรา การขายสุรา เชื้อสุรา และด้านภาษีสุรามีบทกำหนดโทษเพื่อครอบคลุมในส่วนเชิงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุรา เป็นส่วนใหญ่ และถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่รัฐออกมาเพื่อกำหนดแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสุรา แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวมิได้กำหนดบทบาทในการควบคุมปัญหาที่เกิดจากสุราหรือกำหนดเป็นข้อห้าม ข้อยกเว้น ในการบริโภค การจำหน่าย แต่อย่างใด

จากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่รัฐออกกฎหมายเพื่อกำหนดแนวนโยบายในการแสวงหารายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่ได้คำนึงหรือมีแนวคิดในการควบคุมปัญหาที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในด้านต่างๆ แต่อย่างไรรัฐได้กำหนดแนวคิดในการที่จะป้องกันและควบคุมปัญหาที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามมาตรการต่างๆ ขึ้นมากมาย ซึ่งทั้งแนวคิดและทฤษฎีมีการกำหนดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสังคมไทยได้เป็นอย่างดี การที่รัฐกำหนดแนวคิดเพื่อกำหนดนโยบายควบคุมปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้มีความสอดคล้องกับสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ด้วยจากสภาพของสังคมไทยมีการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้กับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และด้วยข้อกฎหมายที่ออกมามีแนวคิดในการควบคุมปัญหาเฉพาะด้าน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยกันหลายฉบับ ความแตกต่างของ

ระดับกฎหมาย และความเลื่อมล้ำของอัตราโทษ รวมถึงประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เป็นเหตุให้กฎหมายต่างๆ เหล่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ใช้วิธีการดำเนินการแบบวิธีการวิจัย เอกสาร(Documentary Research)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลจาก เอกสารบทความ สิ่งพิมพ์ รายงานทางวิชาการ งานวิจัย และ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ ตลอดจนข้อคิดเห็นและแนวคิด ของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ และแก้ไขปัญหามาในทางปฏิบัติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้นำเอาข้อมูล ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยมาจัดกระทำให้เป็นระบบ หาความหมาย องค์ประกอบ เชื่อมโยงและหา ความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยเชื่อมโยงกับ การศึกษาเอกสารในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำ การวิเคราะห์ข้อมูลหลายลักษณะ เพื่อให้ประโยชน์ จากการวิจัยในครั้งนี้มากที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้บริโภคแอลกอฮอล์ในประเทศไทย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี และมีแนวโน้มว่าจะเริ่มดื่มตั้งแต่อายุน้อยๆ จะเห็นได้จาก รายงานขององค์การอนามัยโลก ในปี พ.ศ.2543 ประเทศไทยมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวม ทุกประเภทอยู่ในอันดับ 5 ของโลก คิดเป็น 18.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.46 ของประชากร อายุ 11 ปี ขึ้นไป โดยมีปริมาณการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์จำนวน 13.59 ลิตร/คน/ปี (บัณฑิต

ศรไพศาล และคณะ, 2553: 13) และมีแนวโน้ม อัตราการบริโภคเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ซึ่งจะเห็นได้จากคนไทยที่มีอายุเกิน 11 ปี ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากกว่า 1 ใน 3 และกำลังขยายไปสู่ผู้หญิงและเยาวชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้หญิงอายุ 15-19 ปี เพิ่มจำนวน เกือบ 6 เท่า คือ จากร้อยละ 1 เป็น ร้อยละ 5.6 ในเวลา 7 ปี และกลุ่มเยาวชนชาย 11-19 ปี ดื่มสุราร้อยละ 21 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ สร้างเสริมสุขภาพ, 2550: 3-4) ทำให้เกิดปัญหาของ การดื่มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกลุ่มเยาวชนสามารถเข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้อย่างสะดวก และได้เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มาจากแหล่งที่มา ที่หลากหลายจึงทำ ให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ และอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคม และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ประเทศไทยมีการพัฒนามาตรการของ นโยบายแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลา ที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ โครงสร้างกลไกในการจัดการกับปัญหามาได้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยรวมนั้นประเทศไทยมีจำนวน มาตรการมากกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติ หากแต่ยัง ขาดความเข้มแข็งในเชิงเนื้อหา นโยบาย และแม้ว่า สังคมไทยได้มีความตื่นตัวต่อปัญหาจากการ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ประชากรไทย มีความคุ้นเคยกับมาตรการต่างๆ ของนโยบาย แอลกอฮอล์มากขึ้น แต่การนำนโยบายไปปฏิบัติ ยังขาดการเอาใจจริงเอาใจอย่างต่อเนือง นโยบาย แอลกอฮอล์ในประเทศไทยยังมีประสิทธิผลที่ไม่น่า พึงพอใจ เมื่อพิจารณาจากศักยภาพในการควบคุม ปริมาณการบริโภค การควบคุมพฤติกรรมการดื่ม และการควบคุมและลดความรุนแรงของปัญหา

จากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ฉะนั้นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาตินั้น สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างสะดวกและได้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย ดังนั้นสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษาได้พอสังเขปดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคล ซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

การที่มีพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 29 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

โดยกฎหมายได้กำหนดให้ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ถือว่าเป็นการกำหนดที่เหมาะสมเพราะบุคคลซึ่งมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ตามกฎหมายถือว่าเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วสามารถทำนิติกรรมได้ด้วยตนเอง ถ้าหากว่ารัฐปล่อยให้จำหน่ายแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์นั้นทำให้แอลกอฮอล์เข้าไปทำลายระบบสมองของชาติ แม้ว่าการประกอบการ อาชีพ ได้รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่รัฐก็สามารถออกกฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพขอประชาชนได้ ถ้าเป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวม แต่ผู้ประกอบการสถานบันเทิงยังฝ่าฝืนกฎหมายโดยจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ เพราะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและมีอำนาจตามกฎหมายไม่ได้เข้มงวดกวดขันอย่างจริงจัง หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอาจรู้เห็นเป็นใจกับผู้ประกอบการเหล่านั้น เพราะได้รับผลประโยชน์

ตอบแทนนอกระบบ จึงทำให้ไม่สามารถควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ผลเท่าที่ควร

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 27 บัญญัติว่า

“ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- 1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- 3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- 4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- 5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- 6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
- 7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
- 8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”

การที่กฎหมายบัญญัติห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ดังกล่าวข้างต้น แต่ไม่ได้บัญญัติห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณสถานที่ดังกล่าวจึงก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพ่อค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณใกล้เคียงสถานที่ห้าม ซึ่งการจำหน่ายในบริเวณห้ามไม่มีการลงโทษ แต่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ จากการจำหน่ายโดยการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามที่พระราชบัญญัติ

ควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กฎหมายได้ห้ามจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ไว้หลายสถานที่ด้วยกัน ซึ่งมีหลายสถานที่ที่อาจจะมีปัญหาในการควบคุมหรือล่อแหลมต่อการกระทำผิดต่อกฎหมาย เช่น ในวัด เวลาที่มิงงานบวช งานศพ หรืองานประเพณีต่างๆ ญาติโยมจะนำเหล้ามาตีมในวัด หรือพ่อค้า แม่ค้าจะนำสุรามาจำหน่ายในบริเวณวัดต่อไปไม่ได้ เพราะผิดกฎหมาย แต่พ่อค้าแม่ค้าก็มักจะมาจำหน่ายอยู่ในบริเวณด้านนอกวัดติดกำแพงวัดแทน และมักจะอ้างว่ายังไม่ทราบถึงการบังคับใช้กฎหมายในส่วนดังกล่าวหรืออ้างว่านำสุรามาจำหน่ายเพราะช่วงที่วัดมีการจัดงานเท่านั้น สถานศึกษา จะทำการจำหน่ายในสถานศึกษาไม่ได้ทำให้ผู้ประกอบการร้านค้าสถานบันเทิงต่างๆ รวมทั้งร้านค้าประเภทเหล่านี้มาจำหน่ายบริเวณนอกสถานศึกษา โดยไม่ห่างจากสถานศึกษา หรือติดกับรั้วสถานศึกษานั้น เมื่อนักศึกษาเลิกเรียนก็เข้าไปตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงในกฎหมายห้ามเฉพาะร้านค้าที่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานีบริการน้ำมัน แต่ไม่ได้ห้ามถึงบริเวณที่ไม่ใช่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย ทำให้ในบริเวณข้างๆ สถานีบริการน้ำมันจะมีร้านค้าเล็กๆ ในบริเวณรอบๆ สถานีบริการน้ำมันที่ขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ หรือหอบกแต่กฎหมายไม่ได้ห้ามมิให้มีการจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในกรณีสถานที่พักที่ไม่ใช่หอพักตามกฎหมายหอพัก โดยอาจจะเป็นห้องที่แบ่งให้เช่าหรือเป็นบ้านแบ่งออกให้เช่าซึ่งไม่ใช่หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก กฎหมายจึงไม่สามารถบังคับไม่ให้ขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้ หรือเกือบทุกสถานที่ที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม เนื่องจากในสถานที่เหล่านี้หรือบริเวณโดยรอบของสถานที่เหล่านี้ยังมีร้านค้าจำหน่ายเครื่องตีมที่มีแอลกอฮอล์ หรือร้านสะดวกซื้อ ไว้บริการลูกค้าอยู่แล้ว เช่น ในบริเวณ

ใกล้สถานศึกษาซึ่งตามกฎหมาย ห้ามเฉพาะในบริเวณสถานศึกษาเท่านั้น ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านั้นอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการจำหน่ายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

3. ปัญหาการออกใบอนุญาตขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

ปัจจุบันกฎหมายควบคุมร้านเหล้ารอบสถานศึกษามีการบังคับใช้ แต่ไม่สามารถบังคับใช้อย่างจริงจัง และยังมีบางส่วนที่ต้องขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการออกใบอนุญาตขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ควรระบุระเบียบการระบุจุดที่ตั้ง ว่าไม่ควรจัดอยู่ในพื้นที่ใดบ้างให้ชัดเจนซึ่งในปัจจุบันนี้สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ผู้ประกอบการเอาใบอนุญาตขายเหล้ามาโชว์เจ้าหน้าที่ โดยอ้างว่าเป็นใบอนุญาตซึ่งความจริงแล้วเป็นการเปิดร้านที่มีการขายอาหาร เครื่องตีมแอลกอฮอล์ ประกอบกับการมีดนตรีต้องมีการขออนุญาตพิเศษเช่นเดียวกัน

4. ปัญหาการลักลอบขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์

การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27(5) หากมีการบังคับใช้กฎหมายกันอย่างจริงจังสามารถช่วยลดการกระทำผิดได้ แต่ในความเป็นจริงหากผู้บริโภคต้องการซื้อจริงๆ ผู้ขายก็มักใช้วิธีการแอบขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในบริเวณสถานศึกษา กรณีที่มีการการออกข่าวเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวมากขึ้น ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเข้ามาทวนชั้น และการบังคับให้มีความถูกต้องเหมาะสม แต่เมื่อกระแสข่าวหมดสุดท้ายผู้ประกอบการก็กลับมาขายเครื่องตีมแอลกอฮอล์เหมือนเดิม

5. ปัญหาการให้บริการเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

จากการสำรวจการให้บริการเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณหลังมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม ปัจจุบันนี้มีร้านสถานบริการเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เปิดให้บริการเป็นจำนวนมาก และนักศึกษาส่วนใหญ่เข้ามาใช้บริการสถานบันเทิงดังกล่าว จึงทำให้เกิดปัญหาตามมา (ภัทรกร พลานาธรรม, 2552: 38) ซึ่งปัญหาที่พบมากส่วนใหญ่ คือ การให้บริการจำหน่ายเครื่องตี๋มประเภทแอลกอฮอล์กับนักศึกษาซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี เนื่องจากบริเวณหลังมหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทร์เกษม มักจะพบกับปัญหานี้บ่อยครั้ง การเปิดสถานบริการเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์นั้นยังเกิดปัญหาต่อสังคมอีกหลายด้าน เช่น เกิดการทะเลาะวิวาทและส่งผลกระทบต่อการเรียนและที่สำคัญเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัย เพราะการเปิดสถานบริการร้านเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ทั้งหลาย มีการเปิดในรัศมีที่ใกล้กับมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นการฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ได้ควบคุมไว้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยโดยตรง และยังไม่มีความมาตรการในการช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างเข้มงวดเพื่อเอาผิดกับผู้ฝ่าฝืนและละเมิดกฎหมาย หากปัญหานี้ไม่ได้รับการแก้ไขดูแลหรือควบคุมกับสถานบริการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์และให้จำหน่ายอย่างทั่วถึง จึงทำให้ปัญหาและผลกระทบต่างๆ ตามมาอีกมากมาย

6. ปัญหาการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์

แอลกอฮอล์ในเครื่องตี๋มทุกประเภท นอกจากจะมีผลต่อสุขภาพร่างกายแล้ว ยังทำให้ความสนใจในการเรียนลดลง สมาธิลดลง ทำให้อารมณ์หงุดหงิด นิสัย และพฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางก้าวร้าวในวัยรุ่น ตามสถิติพบว่า ผู้ที่ตี๋มสุราตั้งแต่อายุน้อยๆ จะเกิดปัญหาที่รุนแรงกว่า

และแก้ไขยากกว่า และพวกที่ตี๋มประจำ มักจะเป็นพวกสูบบุหรี่จนติดและมีโอกาสที่จะเสพยาเสพติดอื่นๆ มากกว่าคนทั่วไป

7. ปัญหาในแง่ของการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้การจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา คือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27 (5) มาตรา 29 และมาตรา 31 (4) สามารถสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

7.1 กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งที่อนุญาตให้ร้านสะดวกซื้อไปตั้งอยู่ในสถานศึกษา ควรต้องมีการเข้มงวดกวดขัน กับร้านสะดวกซื้อเหล่านี้ในการจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

7.2 กรณีของร้านอาหาร ร้านจำหน่ายเครื่องตี๋ม หรือร้านสะดวกซื้อ บริเวณโดยรอบสถานศึกษา นั้น ที่อยู่นอกเหนืออำนาจของสถาบันอุดมศึกษาในการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์รอบสถานศึกษาว่า ห้ามขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ในพื้นที่อยู่ห่าง 500 เมตร จากบริเวณสถานศึกษาและให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร

7.3 กรณีเปิดร้านขายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ใกล้สถานศึกษา ปัจจุบันกฎหมายควบคุมเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์เพียงฉบับเดียวไม่เพียงพอในการใช้แก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องใช้กฎหมายฉบับอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติสถานบริการ และอื่นๆ รวมถึงการเข้มงวดกับการออกใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าบางประเภท

7.4 กรณีนักศึกษาที่ยังอายุไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์ การควบคุมด้านผู้ตี๋ม คือ การห้ามจำหน่ายเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์แก่บุคคลต้องห้ามกลุ่มนี้ กฎหมายกำหนดอัตราโทษผู้ขายไว้คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับแต่ถ้าเป็น

กรณีนักศึกษาที่อายุเกิน 20 ปีบริบูรณ์ไปแล้ว ผู้ประกอบการบางรายอาจจะอ้างว่านักศึกษาอายุเกิน 20 ปีบริบูรณ์จึงจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่นักศึกษา

7.5 กรณีช่องโหว่ทางกฎหมายสำหรับ มาตรา 27 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติห้ามทางด้านฝ่ายผู้ประกอบการหรือใครก็ตามที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณ (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ แต่คำว่า “บริเวณ” เข้าใจว่าไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนว่าแคไหนถึงจะเหมาะสม เพราะบริเวณนี้น่าจะหมายถึงบริเวณโดยรอบสถานศึกษา จะห่างจากสถานศึกษาที่ลิบเมตร ผู้ประกอบการบางรายตั้งสถานประกอบการห่างจากสถานศึกษา โดยอ้างได้ว่าไม่อยู่ในบริเวณสถานศึกษา ไม่ติดขอบรั้วมหาวิทยาลัย โดยคิดว่าไม่เป็นไร ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการบางรายอ้างเหตุผลดังกล่าว

7.6 กรณีความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เป็นกฎหมายใหม่ที่เพิ่งมีผลใช้บังคับมาไม่นาน ดังนั้นเครื่องดื่มที่มีการจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อในสถาบันอุดมศึกษาบางยี่ห้อ มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ไม่มากแต่จะสามารถจำหน่ายได้อย่างถูกต้องหรือไม่จึงเป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการร้านสะดวกซื้อในสถาบันอุดมศึกษาหรือร้านจำหน่ายเครื่องดื่มในโรงอาหารจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

8. ปัญหาการกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ในส่วนของบทกำหนดโทษจะได้บัญญัติห้ามมิให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี

บริบูรณ์ หรือห้ามจำหน่ายในสถานที่ที่กฎหมายกำหนดหรือในเวลาที่ยุติมนตรีประกาศกำหนดหรือห้ามมิให้มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม และโทษที่จะบังคับใช้นั้นมีโทษทั้งจำคุกและปรับด้วย

แม้ว่ากฎหมายจะได้บัญญัติเกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายมีทั้งจำคุกและปรับแต่มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษสำหรับความผิดอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ไม่ว่าจะมีความผิดในส่วนของผู้บุคคล ความผิดในส่วนของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวเนื่องด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น สถานบันเทิง ผับ บาร์ต่างๆ เนื่องจากที่ผ่านมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษต่อผู้กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นของผู้บุคคลก็ดี หรือในส่วนของผู้ประกอบการก็ดี บทกำหนดโทษยังไม่หนักพอที่จะทำให้ผู้ดื่มหรือผู้จำหน่ายเกิดความเกรงกลัวและการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีก็เป็นเรื่องยากเพราะเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยจึงเกิดผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผลกระทบ/ผลเสียที่ได้รับจากการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา ส่วนใหญ่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เพราะเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์นั้น ได้ทำร้ายตัวเองและสังคม โทษและผลเสียจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ในหลายมิติ สรุปสถิติของผู้ที่ดื่มประจำทุกวันในปริมาณ 20.0 – 39.9 กรัมของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์หรือเทียบได้กับเบียร์ 1-2 ขวดต่อวัน จะมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ดื่ม

ทั้งนี้ เครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ เอชแอลแอลกอฮอล์ เป็นสารที่มีคุณสมบัติที่สามารถละลายในน้ำและในไขมันได้ดี เมื่อนำมาผสมกับน้ำหรือโซดาแล้วดื่มจะสามารถดูดซึมได้ทันที เช่นเดียวกับน้ำ ดังนั้นเมื่อดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ

เข้าสู่ปากแอลกอฮอล์จะซึมผ่านเข้าสู่ร่างกายอย่างรวดเร็ว โดยแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมในกระเพาะอาหาร ประมาณ 20-30% ที่เหลือจะดูดซึมในลำไส้เข้าสู่ตับแล้วถูกย่อยเผาผลาญในตัว บางส่วนจะถูกดูดซึมเข้าสู่หัวใจ และกระแสเลือดภายในเวลาเพียง 5 นาที และอวัยวะต่างๆทั่วร่างกายภายใน 10-30 นาที แล้วถูกขับออกทางลมหายใจ ปัสสาวะ และเหงื่อ ดังนั้น การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในร่างกาย สามารถวัดได้หลายทางทั้งทางลมหายใจ เลือด และปัสสาวะ ทั้งนี้จะสามารถตรวจพบแอลกอฮอล์ในเลือดได้ภายในเวลา 5 นาที หลังจากเริ่มดื่มและเริ่มก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่ออวัยวะทั่วร่างกาย รองลงมาคือ ผลกระทบของการดื่มสุราที่มีต่อครอบครัว ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อสังคม ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อเศรษฐกิจ ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อด้านศีลธรรม/จริยธรรม และผลกระทบต่อพฤติกรรมที่รุนแรงและกระทบสิทธิบุคคลอื่น ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ความสำคัญสำหรับการควบคุมปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน คือ การป้องกันไม่ให้อาสาสมัครเข้ามาสู่การเป็นนักดื่มหรือ การชะลอการเริ่มดื่มให้ช้าที่สุด สัดส่วนของผู้ที่มีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วในกลุ่มเยาวชน จึงเป็นดัชนีชี้วัดปัญหาที่สำคัญ การควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษานั้น เท่ากับเป็นการลดต้นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านอุบัติเหตุจากรถยนต์ที่เกี่ยวข้องมาจากผู้ขับขี่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาอาชญากรรม ทะเลาะวิวาทและการล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น จึงเป็นที่มาของการนำมาตรรกะทางกฎหมายมาใช้ควบคุมการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ลดลง

โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคหน้าใหม่ที่เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ที่มีแนวโน้มจะรับค่านิยมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2553 (2553: 41-42) พบว่า เยาวชนไทยเริ่มมีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น แม้จะพบว่าการดื่มแอลกอฮอล์นั้นผิดกฎหมายซึ่งจะเห็นได้จาก เยาวชนไทยอายุ 12-19 ปี มีประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วในชีวิตประมาณร้อยละ 20-40 ในกลุ่มผู้ชาย และ ร้อยละ 9-24 ในกลุ่มผู้หญิง และงานวิจัยของเครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์รู้ทันแอลกอฮอล์และมูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนาศึกษาเรื่องการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสถานที่จำหน่ายใกล้สถานศึกษา 10 มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2552 พบว่า ร้อยละ 76 ของนักศึกษา เห็นว่าร้านเหล้าที่อยู่ใกล้สถานศึกษาเน้นกลุ่มลูกค้าที่เป็นนักศึกษา และ ร้อยละ 77.5 เห็นว่า ร้านขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อยู่ใกล้สถานศึกษาเพิ่มแรงจูงใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อีกทั้งงานวิจัยของเนริศา ชัยศุภมงคลลาภ และคณะ (2551: 68) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการสื่อสาร และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มเหล้าปั่นของวัยรุ่น พบว่าในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี มีความอยากลอง, ความอยากรู้ รสชาติ เป็นปัจจัยภายในที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเหล้าปั่นของวัยรุ่นผู้บริโภคหน้าใหม่มากที่สุด ทั้งนี้ยังเห็นได้ว่า กลุ่มเยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างสะดวกและได้หลากหลาย เยาวชนในระบบการศึกษาระดับมัธยมและอาชีวศึกษาได้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากคนอื่นมากกว่าตัวเอง และครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งชายและหญิงสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ภายใน 10 นาที

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการ
ลงโทษสำหรับความผิดอันเนื่องมาจากเครื่องตี
แอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะมีความผิดในส่วนของผู้
บุคคล ความผิดในส่วนของสถานกิจการที่ดำเนิน
ธุรกิจอันเกี่ยวเนื่องด้วยเครื่องตีแอลกอฮอล์
เช่น สถานบันเทิง ผับ บาร์ต่างๆ ถือเป็นบทบาท
ที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐบาล และกระบวนการ
ยุติธรรมของประเทศไทยเนื่องจากที่ผ่านมา
มาตรการทางกฎหมายในการลงโทษต่อผู้กระทำ
ผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้บุคคลก็ดี หรือในส่วนของ
สถานกิจการก็ยังไม่ครอบคลุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้น
เนื่องจากกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่เป็นการ
บังคับใช้เฉพาะของปัญหาเท่านั้นและเกี่ยวข้อง
ในส่วนกฎหมายหลายฉบับจึงเกิดช่องโหว่
ของกฎหมาย รวมถึงการกวดขันในบังคับใช้
ของเจ้าหน้าที่ยังมีผลประโยชน์แอบแฝงต่างตอบ

แทนซึ่งกันและกัน จึงยากที่จะบังคับใช้กฎหมาย
ในการลงโทษผู้กระทำผิดตามมาตรการ
ของกฎหมายได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลงานวิจัยที่ได้รับสามารถเป็นประโยชน์
แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัย
มหาวิทยาลัยต่างๆ ร้านจำหน่ายสุรารอบรั้ว
มหาวิทยาลัย ศูนย์วิจัยปัญหาสุราและสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้
ทราบถึงสภาพปัญหาของการจำหน่ายเครื่องตี
แอลกอฮอล์บริเวณสถานศึกษา ซึ่งสภาพความ
รุนแรงของปัญหาแอลกอฮอล์ในประเทศไทย
จัดอยู่ระดับแนวหน้าของโลก ดังนั้น ถึงเวลาที่จะ
นำองค์ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาและบริหารจัดการ
แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา ไทยกล้า. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่จำหน่าย และพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์
ของผู้บริโภค. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: กรุงเทพฯ, 2550.
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. ยุทธศาสตร์ลดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจากการตี
แอลกอฮอล์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (ข้อมูลปี 2549). สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์, 2550.
- โกเมนทร์ บุญเจือ. การใช้เวลาร่างและกิจกรรมที่ต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม.
จันทร์เกษมสาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 31 (กรกฎาคม – ธันวาคม) 2553 : 17.
- เครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์รู้ทันแอลกอฮอล์และมูลนิธิเพื่อนเยาวชนเพื่อการพัฒนา. การสำรวจทัศนคติของ
นักศึกษาต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ และสถานที่จำหน่ายใกล้สถานศึกษา
10 มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: เครือข่ายเยาวชนสร้างสรรค์รู้ทันแอลกอฮอล์, 2552.
- ณริศา ชัยศุภมงคลลาภ. รูปแบบการสื่อสารและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตีเมาปั่นของวัยรุ่น.
กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: กรุงเทพฯ, 2551.
- บัณฑิต ศรีไพศาล. รายงานผลโครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องตีแอลกอฮอล์
และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย (ปี 2550). คลินิก
23 (1), มกราคม, 2550: 13-17.
- บัณฑิต ศรีไพศาล, จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณ และกมลลา วัฒนพร. รายงานสถานการณ์สุราประจำปี
พ.ศ. 2553. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: กรุงเทพฯ, 2553.

- บุญพฤกษ์ จากามระ. แอลกอฮอล์. ราชบัณฑิตยสถาน. 3 (มกราคม – มีนาคม): 2521. (Stivers อ้างถึงใน พระไพศาล วิสาโล, 2537, หน้า 7)
- บุญยสิทธิ์ รอดชะพรหม. **มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอุบัติเหตุจราจรอันเกิดจากการดื่มสุราของผู้ขับขี่รถในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ, 2536.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525
- พระราชบัญญัติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551
- พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 4
- ภัทรภร พลพนาธรรม. **การกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร.** ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา: กรุงเทพฯ, 2550
- ภัทรภร พลพนาธรรม. **การกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยรอบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 – 2552, 2552.**
- วิบูลย์ บุญยศิริโรตม์. (2541). **กฎหมายสุรา ในเอกสารการสอนวิชากฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต. หน่วยที่ 6 นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- ศรีรัช ลาภใหม่. **การรับรู้ ทัศนคติ และความต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการยับยั้ง ปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว.** กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2552
- สาวิตรี.รายงานผลโครงการวิจัยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย (ปี 2550).
- Canadian Centre on Substance Abuse. (Online) Available URL: [http:// www.ccsa.ca/index.asp](http://www.ccsa.ca/index.asp)
- Kypri K, Bell ML, Hay GC, Baxter J. Alcohol outlet density and university student drinking: a national study. *Addiction*. 2008 Jul; 103 (7): 1131–8.
- Scribner R, Mason K, Theall K, Simonsen N, Schneider SK, Towvim LG, DeJong W. The contextual role of alcohol outlet density in college drinking. *J Stud Alcohol Drugs*. 2008 Jan;69(1):112–20.
- Stock C, Mikolajczyk R, Bloomfield K, Maxwell AE, Ozcebe H, Petkeviciene J, Naydenova V, Marin-Fernandez B, El-Ansari W.